

32003R2201

L 338/1

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

23.12.2003

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2201/2003 НА СЪВЕТА

от 27 ноември 2003 година

относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейския съюз, и по специално член 61, буква в) и член 67, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽²⁾,като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽³⁾,

като има предвид, че:

- (1) Европейската общност си поставя за цел създаването на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, в която свободното движение на хора се гарантира. За тази цел Общността трябва да приеме, между другото, мерки в областта на съдебното сътрудничество по граждански дела, които са необходими за правилното функциониране на вътрешния пазар.
- (2) Европейският съвет в Тампере одобри принципа на взаимното признаване на съдебните решения като крайъгълен камък за създаването на действително пространство на правосъдие и определи правата на посещение като свой приоритет.
- (3) Регламент (ЕО) № 1347/2000 ⁽⁴⁾ на Съвета урежда правилата за компетентността, признаването и изпълнението на решенията по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност за децата на двамата съпрузи, издадени в хода на брачното производство. Съдържанието на този регламент е основно изведено от Конвенцията от 28 май 1998 г., която има същия предмет ⁽⁵⁾.

(4) На 3 юли 2000 г. Франция представи инициатива за приемане на Регламент на Съвета за взаимното изпълнение на решенията относно правото на лични отношения с децата ⁽⁶⁾.

(5) За да се гарантира равенството на всички деца, настоящият регламент обхваща всички решения относно родителската отговорност, включително мерките за защита на детето, независимо от каквато и да е връзка с брачното производство.

(6) Тъй като прилагането на правилата за родителската отговорност често се налага в брачното производство, по-подходящо е да съществува единен инструмент по делата за развод и родителска отговорност.

(7) В обхвата на настоящия регламент попадат гражданските дела, независимо от характера на съда или правораздавателния орган.

(8) По отношение на решенията за развод, законната раздяла на съпрузите или обявяването на брака за нищожен, настоящият регламент се отнася само до разтрогването на родителските връзки и не трябва да се занимава с въпросите за основанията за развода, имуществените последици на брака или други допълнителни въпроси.

(9) По отношение на имуществото на дете, настоящият регламент следва да се прилага само по отношение на мерките за закрила на детето, т.е. i) определянето и функционирането на лице или орган, които да отговаря за имуществото на детето, неговото представителство или подпомагане, и ii) управлението, запазването и разпореждането с имуществото на детето. В този контекст, настоящият регламент трябва, например, да се прилага в случаите, когато родителите спорят за управлението на имуществото на детето. Мерките, които се отнасят до имуществото на детето, които не засягат закрилата на детето, трябва да продължат да се прилагат от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от

⁽¹⁾ ОВ С 203 Е, 27.8.2002 г., стр. 155.

⁽²⁾ Становище от 20 септември 2002 г. (все още непубликувано в Официален вестник)

⁽³⁾ ОВ С 61, 14.3.2003 г., стр. 76.

⁽⁴⁾ ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 19.

⁽⁵⁾ По време на приемането на Регламент (ЕО) № 1347/2000 Съветът взе под внимание обяснителния доклад, засягащ тази конвенция, изготвен от проф. Alegria Borrás (ОВ С 221, 16.7.1998 г., стр. 27).

⁽⁶⁾ ОВ С 234, 15.8.2000 г., стр. 7.

- 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по граждански и търговски дела ⁽¹⁾.
- (10) Настоящият регламент няма за цел да се прилага към въпросите, свързани със социалното осигуряване, публичните мерки от общ характер по въпросите на обучението или здравеопазването или към решенията по въпросите на правото на убежище или имиграция. В допълнение той няма да се прилага към установяването на бащинство, тъй като това е въпрос, различен от въпроса за определянето на родителската отговорност, нито към въпросите, свързани със статута на лицата. Още повече, че настоящият регламент няма да се прилага към мерките, предприети в резултат от престъпленията, извършвани от деца.
- (11) Задълженията за издръжка са изключени от обхвата на настоящия регламент, тъй като те се уреждат от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета. Компетентните по смисъла на настоящия регламент съдилища най-общо имат компетентност да се произнасят относно задълженията за издръжка посредством прилагането на член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета.
- (12) Основанията за определяне на компетентността по делата за родителската отговорност, създадени с настоящето решение, са оформени в светлината на най-добрия интерес на детето и особено на критерия на близостта. Това означава, че компетентността на първо място трябва да се отнася към държавата-членка на обичайното пребиваване на детето, освен в някои случаи на промяна на пребиваването на детето по силата на споразумения между носителите на родителската отговорност.
- (13) В интерес на детето, настоящият регламент позволява, по силата на изключение и при спазването на определени условия, на съда, който е компетентен, да може да прехвърли делото на съда на друга държава-членка, ако този съд е по-подходящ да разгледа делото. Въпреки това, в този случай на втория съд не трябва да му бъде позволено да прехвърли делото на трети съд.
- (14) Настоящият регламент следва да действа, без да се засяга прилагането на международното публично право, засягащо дипломатическия имунитет. Когато компетентността по силата на настоящия регламент не може да се упражни поради позоваването на дипломатически имунитет в съответствие с международното право, компетентността трябва да се упражни в съответствие с националното законодателство на държавата-членка, в която засегнатото лице не ползва такъв имунитет.
- (15) Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. за представянето в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела ⁽²⁾ трябва да се приложи към представянето на документи в производствата, образувани по силата на този регламент.
- (16) Настоящият регламент не трябва да възпира съдилищата в държавите-членки да налагат временни, включително защитни мерки, в неотложни случаи, по отношение на лицата или имуществото, намиращо се в тази държава.
- (17) В случаите на неправомерно отвеждане или задържане на дете, връщането на детето трябва да се осъществи без закъснение, и за тази цел Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. трябва да продължи да се прилага, както е допълнена от разпоредбите на този регламент и особено на член 11. Съдилищата на държавата-членка, в която, или към която детето е било неправомерно отведено или задържано, трябва да могат да се противопоставят на неговото или нейното връщане в особени, надлежно оправдани случаи. Въпреки това, това решение може да се замени от последващо решение на съда на държавата-членка на обичайното местоживее на детето преди неправомерното му отвеждане или задържане. Ако това решение съдържа връщането на детето, връщането трябва да се осъществи, без да се изисква някаква специална процедура за признаване и изпълнение на това решение в държавата-членка, в която детето е било преместено или задържано.
- (18) Когато съдът е решил да не се върне детето въз основа на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., той трябва да информира съда, който е компетентен, или централната власт на държавата-членка, в която детето има обичайно местопребиваване преди неправомерното преместване или задържане. Ако съдът в последната държава-членка е бил сезиран, този съд или централната власт трябва да уведоми страните. Това задължение не пречи на централните органи също да информира съответните публични органи в съответствие с националното си право.
- (19) Изслушването на детето играе важна роля в прилагането на настоящия регламент, въпреки че този инструмент не цели да измени приложимите национални процесуални норми.
- (20) Изслушването на дете в друга държава-членка може да се осъществи при спазването на разпоредбите, предвидени в Регламент (ЕО) № 1206/2001 от 28 май 2001 г. за сътрудничеството между съдилищата на държавите членки по приемането на доказателства по граждански и търговски дела ⁽³⁾.
- (21) Признаването и изпълнението на решения, постановени в държава-членка, се основава на принципа на взаимно доверие и основанията за непризнаване се ограничават до необходимия минимум.

⁽¹⁾ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1496/2002 на Комисията (ОВ L 225, 22.8.2002 г., стр. 13).

⁽²⁾ ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 37.

⁽³⁾ ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 1.

- (22) Автентичните инструменти и споразуменията между страните могат да се изпълняват от друга държава-членка, трябва да се приемат като равностойни на „решения“ за целта на прилагането правилата за признаване и изпълнение.
- (23) Европейският съвет от Тампере разгледа и прие в своите заключения (точка 34), че решенията в областта на семейните спорове трябва „автоматично да се признават в целия Съюз без междинни процедури или основания за отказ на изпълнение“. За това решенията за правото на лични отношения с детето и решенията за връщане, които са били заверени в държавата-членка, която ги е издала в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, трябва да се признават и да са изпълними във всички останали държави-членки, без да се изисква спазването на каквато и да е допълнителна процедура. Разпоредбите за изпълнение на тези решения продължават да се регламентират от националното законодателство.
- (24) Удостоверението, което се издава за целите на изпълнението на решението трябва да бъде предмет на обжалване. То трябва да се поправи, само когато съществува материална грешка в него, т.е. когато то неправилно отразява решението.
- (25) Централните органи трябва да си сътрудничат както в общата материя и в особените случаи, включително за целите на стимулирането на приятелското разрешаване на семейните спорове, в делата за родителската отговорност. За тази цел централните органи участват в Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадени от Решение 2001/470/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. за създаване на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела ⁽¹⁾.
- (26) Комисията трябва да предостави публичен достъп до и да актуализира списъците на съдилищата и на процедурите за възстановяване на нарушено право, изпратени от държавите членки.
- (27) Мерките, които са необходими за изпълнението на настоящия регламент, трябва да се приемат в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽²⁾.
- (28) Настоящият регламент заменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, който впоследствие се отменя.
- (29) За правилното функциониране на настоящия регламент, Комисията трябва да разгледа неговото приложение и да предложи измененията, които могат да бъдат необходими.
- (30) Обединеното кралство и Ирландия, в съответствие с член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейски съюз и Договора за създаването на Европейската общност, са отправили известие за тяхното желание да вземат участие в приемането и прилагането на настоящия регламент.
- (31) Дания, в съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложена към Договора за Европейски съюз и Договора за създаването на Европейската общност, не участва в приемането на настоящия регламент и за това не е обвързана да го прилага и не е субект на неговото приложение.
- (32) Тъй като целите на настоящия регламент не могат да се постигнат в достатъчна степен от държавите членки и за това могат да се постигнат по-добре на нивото на Общността, Общността може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарността, който е уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, посочен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (33) Настоящият регламент зачита основните права и спазва принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз. В частност, той желае да гарантира зачитането на основните права на детето, както са предвидени в член 24 на Хартата за основните права на Европейския съюз,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага, независимо от характера на съда или правораздавателния орган, по граждански дела, отнасящи се до:

- развод, законна раздяла или обявяването на нищожността на брака;
- определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителската отговорност.

⁽¹⁾ ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25.

⁽²⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

2. В делата по смисъла на параграф 1, буква б) може, по-специално, да се разглежда:

- а) правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения;
- б) настойничество, попечителство и други сходни институти;
- в) определянето и действието на всяко лице или орган, който отговаря за личността на детето или неговото имущество, представляващо или подпомагащо детето;
- г) поставянето на детето в семейство за отглеждане или по институционална грижа;
- д) мерки за закрила на детето, свързани с управлението, запазването и разпореждането с неговото имущество.

3. Настоящият регламент не се прилага за:

- а) установяването или оспорването на връзката родител-дете;
- б) решенията за осиновяване, мерките, подготвящи осиновяването или прекратяването на осиновяването;
- в) имената на детето;
- г) пълнолетието;
- д) задълженията за издръжка;
- е) доверителна собственост или наследяване;
- ж) мерките, предприемани в резултат на престъпленията, извършени от деца.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент:

1. терминът „съд“ обхваща всеки орган в държавите-членки, който разполага с компетентност по делата, които попадат в обхвата на настоящия регламент по смисъла на член 1;
2. терминът „съдия“ означава съдията или друг служител, който има правомощия, еквивалентни с тази на съдия по делата, които попадат в обхвата на настоящия регламент;
3. терминът „държава-членка“ означава всички държави-членки с изключение на Дания;

4. терминът „решение“ означава решение за развод, законна раздяла или обявяване на брака за нищожен, както и решение, което е свързано с родителската отговорност, което е постановено от съда на държава-членка, както и да може да се нарече решението, включително постановление, заповед или присъда;

5. терминът „държава-членка на произхода“ означава държавата-членка, в която решението, което се изпълнява, е издадено;

6. терминът „изпълняваща държава-членка“ означава държавата-членка, където се иска изпълнение на решението;

7. терминът „родителска отговорност“ означава всички права и задължения, отнасящи се до лицето или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на решение, на закона или по силата на споразумение, имащо еднакъв правен ефект. Терминът включва правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения с детето;

8. терминът „носител на родителска отговорност“ означава всяко лице, което отговаря за детето;

9. терминът „право на упражняване на родителски права“ включва правата и задълженията за полагане на грижа за личността на детето, и по специално на правото да се определи мястото на пребиваване на детето.

10. терминът „право на лични отношения“ означава включването по специално на правото да се води детето на място, различно от неговото или нейното обичайно пребиваване за ограничен период от време;

11. терминът „неправомерно отвеждане или задържане“ означава или отвеждането, или задържането на детето, при което:

- а) това се осъществява в нарушение на правото на упражняване на родителски права, придобито по силата на решение или по силата на закона, или по споразумение, което има същия правен ефект по силата на правото на държавата-членка, в която детето обичайно пребивава непосредствено преди отвеждането или задържането;

и

- б) при условие че по време на отвеждането или задържането правото на упражняване на родителски права е било ефективно упражнявано съвместно или поотделно или би било упражнявано по този начин, ако не е било извършено отвеждането или задържането. Приема се, че родителските права се упражняват съвместно, когато по силата на решение или поради действието на закона единият носител на родителската отговорност не може да вземе решение за мястото на пребиваване на детето без съгласието на другия носител на родителската отговорност.

ГЛАВА II

Член 5

КОМПЕТЕНТНОСТ

Преобразуване на законната раздяла в развод

РАЗДЕЛ 1

Развод, законна раздяла на съпрузите и унищожаване на брака

Без да се засяга разпоредбата на член 3, съд в държава-членка, който е постановил решение за законна раздяла на съпрузи, е компетентен да трансформира това решение в решение за развод, ако такава възможност е предвидена в законодателството на тази държава-членка.

Член 3

Член 6

Обща компетентност

Изключителна компетентност по членове 3, 4 и 5

1. Компетентни да разглеждат дела, свързани с развод, законна раздяла на съпрузите и унищожаване на брака, са съдилищата на държавата-членка,

Срещу съпруг, който:

а) на чиято територия:

- има обичайно местопребиваване на територията на държава-членка; или
- е гражданин на държава-членка или, ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, има „domicile“ на територията на една от тези две държави,

може да се предявява иск в друга държава-членка само в съответствие с членове 3, 4 и 5.

— съпрузите имат обичайно местопребиваване, или

Член 7

— съпрузите са имали последното обичайно местопребиваване, ако един от тях все още живее там, или

Субсидиарна компетентност

— ответникът има обичайно местопребиваване, или

1. Когато никой съд на държава-членка не е компетентен съгласно членове 3, 4 и 5, компетентността се определя във всяка държава-членка, съобразно нейното законодателство.

— в случай на обща искова молба и единият от съпрузите има обичайно местопребиваване, или

2. Срещу ответник, който няма обичайно местопребиваване или не е гражданин на държава-членка или, ако се отнася до Обединеното кралство и Ирландия, няма „domicile“ на територията на една от тези две държави, всеки гражданин на държава-членка, който има обичайно местопребиваване на територията на друга държава-членка, може, както и гражданите на тази държава, да се възползва от правилата за компетентност, приложими в тази държава.

— ищецът има обичайно местопребиваване, ако той е живял там поне една година непосредствено преди предявяването на иска, или

— ищецът има обичайно местопребиваване, ако е живял там поне шест месеца непосредствено преди предявяването на иска и е гражданин на въпросната държава-членка или, ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, има „domicile“ там;

б) чиито граждани са двамата съпрузи, или ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, където те имат „domicile“.

РАЗДЕЛ 2

Родителска отговорност

2. За целите на настоящия регламент терминът „domicile“ има значението, с което се използва в правните системи на Обединеното кралство и Ирландия.

Член 8

Член 4

Обща компетентност

Насрещен иск

Съдът, пред когото е висящо дело на основание на член 3, е компетентен да разглежда и насрещен иск между страните, доколкото този иск попада в обхвата на настоящия регламент.

1. Съдилищата на държава-членка са компетентни по делата, свързани с родителската отговорност за детето, ако детето има обичайно местопребиваване в тази държава-членка по времето, когато съдът е сезиран.

2. Параграф 1 се прилага при спазването на условията на членовете 9, 10 и 12.

Член 9

Запазване на компетентност по предишното обичайно местопребиваване на детето

1. Когато едно дете се мести правомерно от една държава-членка в друга и придобива ново обичайно местопребиваване там, съдилищата на държавите-членки по предишното обичайно местопребиваване на детето, по силата на изключение от член 8, запазват компетентността си по време на тримесечния период, следващ установяването с цел изменение на решението за право на лични отношения с детето, издадено тази държава-членка преди установяването на детето, когато носителя на правото на лични отношения с детето по силата на решението за правото на лични отношения с детето продължава да живее обичайно държавата-членка на предишното местоживее на детето.

2. Параграф 1 не се прилага, ако носителят на правото на лични отношения с детето, по смисъла на параграф 1 е приел компетентността на съдилищата на държавата-членка по новото обичайно местопребиваване на детето, като е участвал в производството пред тези съдилища, без да е оспорило тяхната компетентност.

Член 10

Компетентност в случай на отвлечане на дете

В случай на неправомерно отвеждане или задържане на дете, съдилищата на държавата-членка, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, запазват своята компетентност докато детето придобие обичайно пребиваване в друга държава-членка и:

а) всяко лице, институция или орган, който има право на упражняване на родителски права, мълчавиво е приело отвеждането или задържането;

или

б) детето е отседало в тази друга държава-членка за срок от поне една година след като лицето, институцията или друг орган, който има право на упражняване на родителски права, е знаело или е трябвало да знае къде се намира детето и детето се установило в своята нова среда и поне едно от следните условия е изпълнено:

i) в рамките на една година след като носителят на правото на упражняване на родителски права е знаел или е трябвало да знае къде се намира детето, не е депозирал искане за завръщането му пред компетентните органи на държавата-членка, където детето е било отведено или задържано;

ii) искането за завръщане, депозирано от носителя на правото на упражняване на родителски права, е било оттеглено или ново искане не е било подадено в срока, определен по i);

iii) делото пред съда на държавата-членка, където детето обичайно е живяло непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, е прекратено по силата на член 11, параграф 7;

iv) решение относно упражняването на родителските права, което не съдържа завръщането на детето, е било издадено от съдилищата на държавата-членка, където детето е имало обичайното местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане.

Член 11

Връщане на дете

1. Когато лице, институция или друг орган, които имат право на упражняване на родителски права, сезира компетентните органи на държавите-членки за издаването на решение въз основа на Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданско-правните аспекти на международното отвлечане на дете (по-нататък „Хагската конвенция от 1980 г.“), за връщането на дете, което е било неправомерно отведено или задържано в държава-членка, различна от държавата-членка, където детето обичайно е имало местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, се прилагат параграфи 2 — 8.“

2. Когато се прилагат членове 12 и 13 от Хагската конвенция от 1980 г., се гарантира, че на детето е дадена възможността да бъде изслушано по време на процеса, освен ако това се приема за неподходящо, като се отчита неговата или нейната възраст или степен на зрялост.

3. Съдът, пред когото е подадено искането за връщане, в съответствие с параграф 1, действа експедитивно при разглеждането на искането, като използва най-бързите възможни процедури, които се предвиждат в националното законодателство.

Без да се засяга първата подточка, съдът, освен когато изключителни обстоятелства правят това невъзможно, се произнася с решение, не по-късно от шест седмици след като молбата е внесена.

4. Съдът не може да откаже връщането на дете въз основа на член 13б от Хагската конвенция от 1980 г., ако се установи, че са направени адекватни уговорки, осигуряващи защитата на детето след неговото завръщане.

5. Съдът не може да откаже връщането на дете, освен ако на лицето, което е поискало завръщането му, е предоставена възможността да бъде изслушано.

6. Ако съдът е издал решение за отказ за връщане на детето по силата на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., съдът незабавно трябва да изпрати копие или пряко, или чрез своята централна власт, от решението за отказ за връщане на детето и отсъответните документи, и по специално предпис от заседанието

на компетентния съд или на централната власт на държавата-членка, където детето обичайно е живяло непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, както това е определено от националното законодателство. Съдът получава всички споменати документи в едномесечен срок от датата на решението за отказ за връщане на детето.

7. Освен ако съдилищата в държавата-членка, където детето е имало обичайно местопребиваване, непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане вече са били сезирани от една от страните, съдът или централната власт, която е получила информацията, спомената в параграф 6, трябва да уведоми за нея страните и да ги покани да внесат изявленията си в съда, в съответствие с националното законодателство, в рамките на три месеца от датата на уведомлението, така че съдът да може да разгледа въпроса за упражняването на родителските права върху детето.

Без да се засягат правилата за компетентността, съдържащи се в настоящия регламент, съдът прекратява делото, ако не е получил необходимите изявления в рамките на срока.

8. Въпреки решението за отказ за връщане на детето, по смисъла на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето, издадено от съда, който е компетентен, по смисъла на настоящия регламент се изпълнява в съответствие с раздел 4 от глава III по-долу, за да се гарантира връщането на детето.

Член 12

Пророгация на компетентност

1. Съдилищата на държавите-членки, които са компетентни по силата на член 3 по молбите за развод, законна раздяла и унищожаване на брака са компетентни по всички въпроси, които се отнасят до родителската отговорност, свързани с тази молба, когато:

а) поне единият от съпрузите притежава родителска отговорност за детето;

и

б) компетентността на съдилищата е била изрично или по друг недвусмислен начин приета от съпрузите или от носителите на родителска отговорност, към момента на сезирането на съд, и е във висш интерес на детето.

2. Компетентността по параграф 1 се прекратява когато:

а) решението, с което се допуска или отхвърля молбата за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, влезе в сила;

б) в случаите, когато производството по отношение на родителската отговорност е все още висящо към датата по смисъла на буква а), решението по това производство е станало окончателно;

в) производствата по смисъла на букви а) и б) са приключили по друга причина.

3. Съдилищата на държавите-членки също са компетентни по отношение на родителската отговорност в производството, което е различно от това по смисъла на параграф 1, когато:

а) детето има основна връзка с тази държава-членка и особено по силата на факта, че единият от носителите на родителската отговорност има обичайното си местопребиваване в тази държава-членка, или че детето е гражданин на тази държава-членка;

и

б) компетентността на съдилищата е била изрично или по друг недвусмислен начин приета от съпрузите или от носителите на родителска отговорност, към момента на сезирането на съда и е във висш интерес на детето.

4. Когато детето има обичайното си местопребиваване на територията на трета държава, която не е договаряща страна по Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. относно компетентността, приложимия закон, признаването, изпълнението и сътрудничеството по отношение на родителската отговорност и мерките за закрила на децата, компетентността по силата на настоящия член се счита, че е в най-добър интерес за детето, особено ако се установи, че е невъзможно да се проведе производството в тази трета страна.

Член 13

Компетентност, основана на присъствието на детето

1. Когато не може да се установи обичайното местопребиваване на дете и компетентността по смисъла на член 12 не може да се определи, съдилищата на държавата-членка, в която детето пребивава са компетентни да разгледат делото.

2. Параграф 1 се прилага също към децата бежанци или децата, признати за международните бежанци, поради безредиците, които са настъпили в страните им.

Член 14

Субсидиарна компетентност

1. Когато никой съд на държава-членка не е компетентен, съгласно членове 8 — 13, компетентността се определя във всяка държава-членка, съобразно нейното законодателство.

Член 15

Прехвърляне в съд, който е по-подходящ за разглеждането на делото

1. По силата на изключение, съдилищата на държава-членка, които са компетентни по съществото на делото могат, ако смятат, че съдът на друга държава-членка, с която детето има особена връзка, е по-подходящ за разглеждането на делото, или на отделна част от него, и когато това е в най-добър интерес за детето:

- а) да спре делото или част от него и да покани страните да внесат искане пред съда на тази друга държава-членка в съответствие с параграф 4; или
- б) да изиска от съда на другата държава-членка да приеме компетентността в съответствие с параграф 5.

2. Параграф 1 се прилага:

- а) по искане от страна; или
- б) служебно от съда; или
- в) по искане от съда на друга държава-членка, с която детето има особена връзка, в съответствие с параграф 3.

Прехвърлянето, направено служебно от съда или по искане на съда на друга държава-членка трябва да се приеме поне от едната от страните.

3. Счита се, че детето има особена връзка с държава-членка, по смисъла на параграф 1, ако тази държава-членка:

- а) се е превърнала в обичайно местопребиваване на детето; или
- б) представлява предходното обичайно местопребиваване на детето; или
- в) представлява мястото, определящо гражданството на детето; или
- г) представлява обичайното местопребиваване на носителя на родителската отговорност; или
- д) представлява мястото, където се намира имуществото на детето и делото засяга мерките за закрила на детето, свързани с управляването, съхраняването или разпореждането с това имущество.

4. Съдът на държавата-членка, който е компетентен да разгледа делото по същество постановява срок, в който съдилищата на тази друга държава-членка трябва да бъдат сезирани в съответствие с параграф 1.

Ако съдилищата не са сезирани до този момент, съдът, който е сезиран, продължава да упражнява компетентността си в съответствие с членове 8—14.

5. Съдилищата на тази друга държава-членка могат, когато поради особените обстоятелства по делото е в най-добър интерес на детето, да приемат компетентността в рамките на шест седмици от своето сезиране в съответствие с параграф 1, буква а) или б). В този случай съдът, който е сезиран пръв, се отказва от компетентност. Иначе съдът, който е сезиран пръв, продължава да упражнява компетентността си в съответствие с членове 8—14.

6. Съдилищата си сътрудничат за целите на настоящия член или пряко, или посредством централните органи, определени в съответствие с член 53.

РАЗДЕЛ 3

Общи разпоредби

Член 16

Сезиране на съда

1. По смисъла на настоящия член, съдът се смята за сезиран, когато:

- а) към момента на подаване на исковата молба или на документ, имащ същото значение в съда, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме действията, необходими за връчването на съответните документи на ответника;

или

- б) ако документът трябва да бъде връчен преди да бъде депозиран в съда, към момента, когато бъде получен от органа, компетентен да извърши връчването, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме действията, необходими за депозирането на документа в съда.

Член 17

Проверка на компетентност

Когато пред съд в държава-членка е заведено дело, по което той, по силата на настоящия регламент не е компетентен, а компетентността принадлежи на съда на друга държава-членка по силата на настоящия регламент, той служебно прогласява, че не е компетентен.

Член 18

Проверка на допустимост

1. Когато ответник, който има обичайно местопребиваване на територията на държава, различна от държавата-членка, където е предявен искът, не се яви на делото, компетентният съд спира съдебното производство, докато не се установи, че ответникът е имал възможност да получи исковата молба или равностоен документ своевременно, за да организира защитата си, или че са предприети всички необходими мерки за тази цел.

2. Член 19 от Регламент (ЕО) 1348/2000 относно връчването в държавите-членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела се прилага вместо параграф 1 от настоящия член, когато исковата молба или равностоен документ трябва да се изпрати от една държава-членка в друга в съответствие с настоящия регламент.

3. Ако разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1348/2000 са неприложими, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. за връчване в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако исковата молба или равностоен документ трябва да се изпрати в чужбина в съответствие с тази конвенция.

Член 19

Всящ процес и свързани иски

1. Когато делата за развод, законна раздяла или унищожаване на брака между същите страни са заведени пред съдилища в различни държави-членки, съдът, пред който искът е предявен по-късно, спира съдебното производство до установяване на компетентността на първия сезиран съд.

2. Когато производството, отнасящо се до родителската отговорност по отношение на същото дете и включващо същото основание, е внесено пред съдилищата на различни държави-членки, съдът, пред който искът е предявен по-късно, спира съдебното производство до установяване на компетентността на съда, който първи е сезиран.

3. След установяване на компетентността на първия сезиран съд, съдът пред който искът е предявен по-късно, се отказва от компетентност в полза на първия сезиран съд.

В този случай страната, която е завела иск пред съда, сезиран по-късно, може да заведе същия иск пред съда, сезиран по-рано.

Член 20

Временни, включително охранителни мерки

1. В неотложни случаи разпоредбите на настоящия регламент не са пречка за съдилищата в държава-членка да постановяват такива временни, включително охранителни мерки по отношение на лица

или имущество в тази държава-членка, каквито са предвидени в нейното законодателство, дори ако, по силата на настоящия регламент, съдът в друга държава-членка е компетентен да разглежда делото по същество.

2. Мерките по смисъла на параграф 1 спират да се прилагат, когато съдът на държавата-членка, който е компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент, е взел мерките, които смята за подходящи.

ГЛАВА III

ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

РАЗДЕЛ 1

Признаване

Член 21

Признаване на решения

1. Решение, постановено в една държава-членка, се признава в друга държава-членка без изискване за специални процесуални действия.

2. В частност, и без да се засяга разпоредбата на параграф 3, не се изискват специални процесуални действия за актуализиране на регистрите за гражданско състояние в държава-членка на основание на решение за развод, законна раздяла на съпрузи или унищожаване на брак, постановено в друга държава-членка и неподлежащо на обжалване в по-горен съд, съгласно законодателството на тази държава-членка.

3. Без да се засягат разпоредбите на раздел 4 от настоящата глава, всяко заинтересовано лице може, в съответствие с процедурите, предвидени в раздел 2 от настоящата глава, да подаде искане решението да бъде или да не бъде признато.

Местната подсъдност на съда, включен в списъка, с който всяка държава-членка уведомява Комисията в съответствие с член 68, се определя от вътрешното законодателство на държавата-членка, в която производството за признаване или непризнаване е започнало.

4. Когато искането за признаване на решение е повдигнато като съпътстващ въпрос пред съд в държава-членка, този съд може да се произнесе с решение по въпроса.

Член 22

Основания за непризнаване на решения, които са постановени по иски за развод, законна раздяла на съпрузи или унищожаване на брак

1. Решение по иск за развод, законна раздяла на съпрузи или унищожаване на брак не се признава:

- а) ако това признаване е в очевидно противоречие с обществената политика в държавата-членка, където се иска;
- б) ако решението е постановено в отсъствие на ответника, ако препис от исквата молба или равностоен документ не е надлежно връчен на последния своевременно и по такъв начин, че той да има възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че ответникът е приел решението без възражения;
- в) ако решението е в противоречие с решение, постановено по дело между същите страни в държавата-членка, където се иска признаване; или
- г) ако решението е в противоречие с издадено по-рано решение, постановено в друга държава-членка или в държава, която не е членка, по дело между същите страни, при условие че по-ранното решение отговаря на условията за признаване в държавата-членка, където се иска признаване.

Член 23

Основания за непризнаване на решения за родителската отговорност

Решение, отнасящо се до родителската отговорност на съпрузите, не се признава:

- а) ако това признаване е в очевидно противоречие с обществената политика в държавата-членка, където се иска, като се взема предвид най-добрият интерес на детето;
- б) ако то е било постановено, с изключение на неотложните случаи, без детето да получи възможност да бъде изслушано, в нарушение на основните принципи на гражданския процес в държавата-членка, където се иска признаване;
- в) ако решението е постановено при неявяване на ответник, ако на лицето, което не се е явило, не е връчен препис от исквата молба или равностоен документ своевременно и по такъв начин, че да му се даде възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че това лице е приело решението без възражения;
- г) по искане на всяко лице, което претендира, че решението нарушава родителската му отговорност, ако това решение е постановено без въпросното лице да получи възможност да бъде изслушано;

- д) ако решението е в противоречие с издадено по-късно решение относно родителската отговорност, постановено в държавата-членка, където се иска признаване;
- е) ако решението е в противоречие с издадено по-късно решение относно родителската отговорност, постановено в друга държава-членка или в държавата, която не е членка на обичайното местопребиваване на детето, при условие че по-късното издаденото решение отговаря на условията за признаване в държавата-членка, където се иска признаване;

или

- ж) ако процедурата, предвидена в член 56, не е спазена.

Член 24

Забрана за преразглеждане на компетентността на съда, който е постановил решението

Компетентността на съда в държава-членка, постановил решението, не може да се преразглежда. Нормата на член 22, буква а) и член 23, буква а) относно съобразяване с обществената политика, не може да се прилага към правилата относно компетентността, регламентирани в членове 3—14.

Член 25

Различия в приложимия закон

Не може да бъде отказано признаване на решение по дело за развод, законна раздяла на съпрузи или унищожаване на брак, на основание че законодателството в държавата-членка, където се иска признаване, не допуска развод, законна раздяла или унищожаване на брака на същите основания.

Член 26

Забрана за преразглеждане по същество

При никакви обстоятелства не може решение да се преразглежда по същество.

Член 27

Спиране на производството

1. Съдът в държава-членка, пред който се иска признаване на решение, постановено в друга държава-членка, може да спре производството, ако бъде подадена обикновена жалба срещу решението.

2. Съдът в държава-членка, пред който се иска признаване на решение, постановено в Ирландия или Обединеното кралство, може да спре производството, ако изпълнението му бъде спряно в държавата-членка, където е издадено по причина на обжалване.

РАЗДЕЛ 2

Молба за декларация за изпълнение

Член 28

Решения, подлежащи на изпълнение

1. Решение, което се отнася до упражняването на родителската отговорност за дете, постановено в държава-членка, което подлежи на изпълнение в тази държава-членка и е било връчено за изпълнение, се изпълнява в друга държава-членка, ако по молба на всяка заинтересована страна е обявено за изпълняемо в тази държава.

2. Въпреки това, в Обединеното кралство такова решение подлежи на изпълнение в Англия и Уелс, Шотландия или Северна Ирландия, само когато по молба на която и да е заинтересована страна бъде вписано за изпълнение в съответната част на Обединеното кралство.

Член 29

Местна подсъдност

1. Молба за декларация за изпълняемост се подава в съдилищата, включени в списъка, с който всяка държава-членка уведомява Комисията по силата на член 68.

2. Местната подсъдност се определя според мястото на обичайното местопребиваване на лицето, срещу което се иска изпълнението, или според обичайното местопребиваване на детето, във връзка с което е подадена молбата.

Ако нито едно от местата, посочени в първа алинея на настоящия параграф, не се намира на територията на държавата-членка, където се иска изпълнение, делото е подсъдно на съда по мястото на изпълнението.

Член 30

Процедура

1. Процедурата за подаване на молбата се урежда от законодателството на държавата-членка, където се иска изпълнение.

2. Молителят посочва задължително адрес за призоваване в пределите на териториалната компетентност на съда, пред който е

предявен искът. Ако обаче законодателството на държавата-членка, където се иска признаване, не предвижда обявяване на такъв адрес, молителят назначава процесуален представител.

3. Документите по членове 37 и 39 се прилагат към молбата.

Член 31

Решение на съда

1. Съдът, пред който е предявен искът, се произнася с решение съевременно. Лицето, срещу което се иска изпълнението, на този етап на производството няма право да представя факти по молбата.

2. Молбата може да бъде отхвърлена само на основанията, предвидени в членове 22, 23 и 24.

3. При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане на решението по същество.

Член 32

Съобщаване на решението

Компетентният съдебен служител съобщава без забавяне на молителя решението по неговата молба в съответствие с процедурата, предвидена в законодателството на държавата-членка, където се иска изпълнение.

Член 33

Обжалване на решението

1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост може да бъде обжалвано от всяка от страните.

2. Жалбата се подава в съда, включен в списъка, с който всяка държава-членка уведомява Комисията в съответствие с член 68.

3. Жалбата се разглежда в съответствие с процесуалните правила за разглеждане на спорни производства.

4. Ако жалбата е внесена от лицето, подало молба за декларация за изпълняемост, лицето, срещу което се иска изпълнение, се призовава да се яви пред сезирания с жалбата съд. Ако това лице не се яви, се прилагат разпоредбите на член 18.

5. Декларация за изпълняемост може да се обжалва в срок от един месец от връчването ѝ. Ако страната, срещу която се иска изпълнение, има обичайно местопребиваване в държава-членка, различна от държавата, където е издадена декларация за изпълняемост, срокът за обжалване е два месеца и започва да тече от датата на връчването, лично на самото лице или в жилището му. Срокът за обжалване не може да се удължи на основание отдалеченост на местоживеенето.

Член 34

Компетентни по обжалването съдилища и начини на обжалване

Решението на съда по жалба може да бъде оспорено само по процедурата, предвидена в списъка, с който всяка държава-членка уведомява Комисията в съответствие с член 68.

Член 35

Спиране на производството

1. Съдът, пред който се извършва обжалването по член 33 или 34, може, по молба на страната, срещу която се иска изпълнение, да спре производството, ако е подадена обикновена жалба в държавата-членка, където е издадено решението, или ако срокът за обжалване все още не е изтекъл. В последния случай съдът може да определи срока, в който може да се подаде жалба.

2. Ако решението е постановено в Ирландия или Обединеното кралство, всяка форма на обжалване, достъпна съгласно законодателството на държавата-членка, където е издадено решението, се счита за обикновена жалба за целите на параграф 1.

Член 36

Частично изпълнение

1. Ако издаденото решение се отнася до няколко иска, не всички, от които са годни за изпълнение, съдът постановява изпълнение на част от претенциите.

2. Молителят може да поиска частично изпълнение на решението.

РАЗДЕЛ 3

Общи разпоредби по раздели 1 и 2

Член 37

Документи

1. Страна, която иска или оспорва признаване, или иска декларация за изпълняемост, следва да представи:

а) копие от съдебното решение, предмет на молбата, отговарящо на условията за установяване на неговата достоверност;

и

б) удостоверение по член 39;

2. В допълнение, ако съдебното решение е постановено в отсъствие на една от страните, страната, която иска признаване или декларация за изпълняемост, следва да представи:

а) оригинал или заверен препис на документа, удостоверяващ, че на отсъстващата страна е връчен препис от исковата молба или друг документ, имащ същия ефект;

или

б) документ, от който е видно, че ответникът е приел решението на съда без възражения;

Член 38

Липса на документи

1. Ако документите, посочени в член 37, параграф 1, буква б) или параграф 2 не са представени, съдът може да даде срок за тяхното представяне, да приеме равностойни документи или, ако намери, че разполага с достатъчно информация, да освободи съответната страна от задължението за тяхното представяне.

2. По искане на съда се извършва превод на тези документи. Преводът се заверява от правоспособно лице в една от държавите-членки.

Член 39

Удостоверение за решенията по брачни дела и удостоверение за решенията относно родителската отговорност

Компетентният съд или друг орган в държавата-членка, където е постановено решението, издава, по искане на всяка заинтересована страна, удостоверение чрез стандартния формуляр, поместен в приложение I (решения по брачни дела) или приложение II (решения по дела за родителска отговорност).

РАЗДЕЛ 4

Изпълнение на определени решения относно правото на лични отношения с детето и на някои решения, които разпореждат връщането на детето

Член 40

Обхват

1. Настоящият раздел се прилага към:

а) правото на лични отношения с детето;

и

б) връщането на детето, съдържащо се в решение, издадено в съответствие с член 11, параграф 8.

2. Разпоредбите на настоящия раздел не погасяват правото на носителя на родителска отговорност да иска признаване и изпълнение на решение в съответствие с разпоредбите на раздели 1 и 2 от настоящата глава.

Член 41

Право на лични отношения с детето

1. Правото на лични отношения с детето, по смисъла на член 40, параграф 1, буква а), предоставено с изпълняемо решение, издадено в държава-членка, се признава и изпълнява в друга държава-членка, без да е необходима декларация за изпълняемост и без да се предоставя каквато и да е възможност за противопоставяне на неговото признаване, ако решението е било заверено в държавата-членка, която го е издала в съответствие с параграф 2.

Дори ако националното право не предвижда изпълнение по силата на закона на решение, даващо право на лични отношения с детето, съдът по произхода може да обяви, че решението е изпълняемо, въпреки обжалването му.

2. Съдията по произхода издава удостоверението по смисъла на параграф 1, като използва стандартната форма в приложение III (удостоверение, засягащо правото на лични отношения с детето) само, ако:

- а) решението е постановено при неявяване на ответника, ако на лицето, което не се е явило, не е връчен препис от исквата молба или равностоен документ своевременно и по такъв начин, че да му се даде възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че това лице е приело решението без възражения;
- б) на всички засегнати страни е предоставена възможността да бъдат изслушани;

и

- в) на детето е била предоставена възможността да бъде изслушано, освен ако изслушването се е считало за неподходящо при отчитане на неговата или нейната възраст или степен на зрялост.

Удостоверението се издава на езика на решението.

3. Когато правото на лични отношения с детето засяга презгранична ситуация по времето на издаването на решението, удостоверението се издава *ex officio*, когато решението става изпълнимо, дори условно. Ако ситуацията впоследствие придобие презграничен характер, удостоверението се издава по искане на едната от страните.

Член 42

Връщане на дете

1. Връщането на детето по смисъла на член 40, параграф 1, буква б), произтичащо от изпълняемо решение, издадено в държава-членка, се признава и изпълнява в друга държава-членка, без да е необходима декларация за изпълняемост и без да се предоставя каквато и да е възможност за противопоставяне на неговото признаване, ако решението е било заверено в държавата-членка, която го е издала в съответствие с параграф 2.

Дори ако националното право не предвижда изпълнение по силата на закона, въпреки обжалването на решение, даващо право на връщането на детето, споменато в член 11, параграф 8, съдът по произхода може да обяви, че решението е изпълняемо.

2. Съдията по произхода, който е издал решението по смисъла на член 40, параграф 1, буква б), издава удостоверението по смисъла на параграф 1 само, ако:

- а) на детето е дадена възможността да бъде изслушано, освен ако изслушването е било неподходящо поради неговата нейната възраст или степента му на зрялост;
- б) на страните е дадена възможността да бъдат изслушани; и
- в) съдът е взел предвид при произнасянето на своето решение мотивите за и доказателствата в подкрепа на издаденото решение в съответствие с член 13 от Хагската конвенция от 1980 г.

В случай че съдът или друга власт предприеме мерки за осигуряването на закрилата на детето след връщането му в страната на обичайното му местопребиваване, удостоверението трябва да съдържа подробностите относно тези мерки.

Съдията, издал решението, служебно издава удостоверението, като използва стандартната форма в приложение IV (удостоверение за връщането на дете(ца)).

Удостоверението се издава на езика на решението.

Член 43

Поправяне на удостоверението

1. Правото на държавата-членка на произход се прилага към поправянето на удостоверението.

2. Не може да се обжалва издаденото удостоверение по силата на член 41, параграф 1 или член 42, параграф 1.

Член 44

Приложение на удостоверението

Удостоверението има действие само в границите на изпълнението на решението.

Член 45

Документи

1. Страната, която иска изпълнение на решението, трябва да представи:

а) копие от решението, което отговаря на условията, за установяването на неговата автентичност;

и

б) удостоверението по член 41, параграф 1 и член 42, параграф 1.

2. За целите на настоящия член,

— удостоверението по смисъла на член 41, параграф 1 се съпровожда от превода на точка 12, отнасяща се до разпоредбите относно упражняването на правото на лични отношения с детето,

— удостоверението по смисъла на член 42, параграф 1 се приличава от превод на точка 14 от него, отнасяща се до разпоредбите за изпълнение на мерките, осигуряващи връщането на детето.

Преводът трябва да бъде на официалния език или на един от официалните езици на държавите-членки по изпълнението или на друг език на държавата-членка, която изрично го приема. Преводът трябва да бъде заверен от лице, което има такава квалификация в една от държавите-членки.

РАЗДЕЛ 5

Публични актове и споразумения

Член 46

Актовете, които са официално изготвени или регистрирани като публични и са изпълняеми в една от държавите-членки, както и споразуменията между страните, които са изпълняеми в държавата-членка, в която са сключени, се признават и се изпълняват при същите условия като решенията.

РАЗДЕЛ 6

Други разпоредби

Член 47

Процедура за изпълнение

1. Процедурата за изпълнение се урежда от законодателството на държавата-членка по изпълнението.

2. Всяко решение, издадено от съд на държава-членка и обявено за изпълняемо в съответствие с раздел 2 или заверено в съответствие с член 41, параграф 1 или член 42, параграф 1, се изпълнява в държавата-членка на изпълнение при същите условия, ако беше издадено в тази държава-членка.

В частност, решение, което е било заверено в съответствие с член 41, параграф 1 или член 42, параграф 1 не може да се изпълни, ако е в противоречие с последващо изпълняемо решение.

Член 48

Практически разпоредби за упражняването на правото на лични отношения с детето

1. Съдилищата на държавите-членки по изпълнението могат да направят практически уговорки за упражняването на правото на лични отношения с детето, ако необходимите разпоредби за това не са направени или са недостатъчни в решението, издадено от съдилищата на държавата-членка, компетентни по съществото на делото и при условие че основните елементи на това решение са спазени.

2. Практическите разпоредби, направени в съответствие с параграф 1, престават да се прилагат по силата на последващо решение от съдилищата на държавите членки, компетентни по съществото на делото.

Член 49

Разноски

Разпоредбите на тази глава, с изключение на раздел 4, се прилагат също за определяне на размера на съдебните разноски по смисъла на настоящия регламент и за изпълнението на всяко определение, засягащо тези разноски и разходи.

Член 50

Правна помощ

Молител, който е получил в държавата-членка, където е издадено решението, пълна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право, в рамките на процедурите, предвидени в членове 21, 28, 41, 42 и 48, на най-пълната степен на правна помощ или освобождаване от разходи и разноски, предвидена в законодателството на замолената държава-членка.

Член 51

Обезпечение, залог или ипотека

Не може да се изисква като обезпечение залог или ипотека под никаква форма, от лице, което моли в държава-членка за

изпълнение на решение, постановено в друга държава-членка, на следните основания:

- а) че лицето няма обичайно местопребиваване на територията на държавата-членка, където се иска изпълнението; или
- б) че лицето е чужд гражданин или, в случаите, когато се иска изпълнение в Обединеното кралство или Ирландия, няма „domicile“ на територията на една от тези държави.

Член 52

Легализация или друга подобна процедура

Не се изисква легализация или друга подобна процедура за документите по членове 37, 38 и 45 или на документ, с който се назначава процесуален представител.

ГЛАВА IV

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИТЕ ОРГАНИ ПО ДЕЛА ЗА РОДИТЕЛСКА ОТГОВОРНОСТ

Член 53

Посочване

Всяка държава-членка определя една или повече от своите централни органи да подпомагат приложението на настоящия регламент като определя тяхната местна и функционална подсъдност. Когато държавата-членка е определила повече от една централна власт, съобщенията се изпращат направо на съответната компетентна власт. Когато съобщението е изпратено на централната власт, която няма компетентност, последната отговаря за препращането му на компетентната централна власт, за което съответно информира изпращащия.

Член 54

Общи функции

Централните органи си разменят информация относно националното си законодателство и процедурите и мерките за подобряване на приложението на настоящия регламент и укрепването на своето сътрудничество. За тази цел се използва Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение № 2001/470/ЕО.

Член 55

Сътрудничество по делата, които са специфични по въпросите на родителската отговорност

Централните органи, при поискване от централните органи на друга държава-членка или от носителя на родителската отговорност, сътрудничат по специфичните въпроси за постигането на целите на настоящия регламент. За тази цел, като действат пряко или посредством публичните органи или други органи, те

предприемат всички подходящи стъпки в съответствие със закона на тази държава-членка по въпросите на закрила на личните данни за:

- а) събиране и обмен на информация:
  - i) за положението на детето;
  - ii) за всички висящи производства; или
  - iii) за решенията, засягащи детето;
- б) предоставяне на информация и подпомагане на носителите на родителска отговорност, които търсят признаването и изпълнението на решение на тяхната територия, и по специално засягаща правото на лични отношения с детето и връщане на детето;
- в) подпомагат обмена на информация между съдилищата, и по специално по прилагането на член 11, параграфи 6 и 7 и член 15;
- г) предоставянето на такава информация и подпомагане, каквато е необходима на съдилищата за прилагането на член 5б; и
- д) подпомагат постигането на споразумение между носителите на родителска отговорност посредством посредничество или други средства, и подпомагането на презграничното сътрудничество за тази цел.

Член 5б

Настаняване на дете в друга държава-членка

1. Когато компетентният съд по смисъла на членове от 8 до 15, предвиди настаняването на детето под институционална грижа или в семейство за отглеждане и когато това настаняване трябва да се осъществи в друга държава-членка, той първо се консултира с централната власт или друга власт, която е компетентна в последната държава, когато е необходима намесата на публичната власт в тази държава-членка за местните дела за настаняване на дете.

2. Решението за настаняването по смисъла на параграф 1 може да се издаде в молещата държава само ако компетентната власт на замолената държава се е съгласила с настаняването.

3. Процедурите по консултирането или съгласието по смисъла на параграф 1 и 2 се урежда от националното законодателство на замолената държава.

4. Когато компетентната власт по смисъла на членове 8—15 реши да настани детето в семейство за отглеждане, и когато това настаняване трябва да се осъществи в друга държава-членка и когато не се налага намесата на публичната власт в последната държава-членка от вътрешното ѝ законодателство за настаняването на дете, тя информира за това компетентната централна или друга власт в последната държава.

Член 57

Метод на работа

1. Всеки носител на родителска отговорност може да представи пред централната власт на държавата-членка по своето обичайно местопребиваване или на централната власт на държавата-членка, в която детето има обичайното си местопребиваване или се намира, искане за подпомагане по смисъла на член 55. Най-общо искането включва цялата налична информация, която е релевантна за неговото изпълнение. Когато искането за подпомагане засяга признаването и изпълнението на решение за родителска отговорност, което попада в обхвата на настоящия регламент, носителят на родителската отговорност прилага съответните удостоверения, предвидени в член 39, член 41, параграф 1 или член 42, параграф 1.
2. Държавите-членки съобщават на Комисията официалния език или езиците на институциите на Общността, които са различни от техните собствени, на които се приема кореспонденцията с централните органи.
3. Подпомагането, което се оказва от централните органи по силата на член 55, не се заплаща.
4. Всяка централна власт поема собствените си разноски.

Член 58

Срещи

1. За да се облекчи прилагането на настоящия регламент, централните органи се срещат редовно.
2. Тези срещи се свикват в съответствие с Решение № 2001/470/ЕО за създаването на Европейска съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

ГЛАВА V

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ

Член 59

Отношение с други правни актове

1. При спазване на условията на членове 60, 63, 64 и параграф 2 от настоящия член, настоящият регламент замества в отношенията между държавите-членки конвенциите, приложими към момента на влизането му в сила, сключени между две или повече държави-членки и регламентиращи отношения, уредени от настоящия регламент.
2. а) Финландия и Швеция имат възможност да декларират, че конвенцията, подписана на 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция и съдържаща международни частноправни разпоредби относно

брака, осиновяването и настойничеството, заедно със Заключителния протокол към нея, ще се прилага, изцяло или отчасти, в отношенията помежду им вместо разпоредбите на настоящия регламент. Такива декларации се прилагат към настоящия регламент и се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*. Те могат да бъдат оттеглени, изцяло или отчасти, във всеки момент от споменатите държави-членки.

- б) Принципът на недискриминиране на основание на националността между гражданите на Съюза се спазва.
- в) Правилата относно компетентността в бъдещи споразумения между държавите-членки, посочени в буква а), които са свързани с отношения, уредени от настоящия регламент, се съгласуват с правилата, предвидени в настоящия регламент.
- г) Решения, постановени в някоя от скандинавските държави, която е направила декларацията по буква а), въз основа на компетентност, съответстваща на някоя от предвидените в глава II от настоящия регламент, се признават и изпълняват в другите държави-членки съгласно правилата, предвидени в глава III от настоящия регламент.

3. Държавите-членки изпращат на Комисията:

- а) копие от споразуменията и съгласуваните нормативни актове за изпълнение на тези споразумения съгласно параграф 2, букви а) и в);
- б) документите за денонсиране или изменение на тези споразумения и съгласувани нормативни актове;

Член 60

Отношение към някои многостранни конвенции

В отношенията между държавите-членки разпоредбите на настоящия регламент имат предимство пред следните конвенции, доколкото разпоредбите на тези конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент:

- а) Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. относно правомощията на органите и приложимия закон по отношение на закрилата на малолетните и непълнолетните;
- б) Люксембургската конвенция от 8 септември 1967 г. за признаването на решенията относно валидността на браковете;
- в) Хагската конвенция от 1 юни 1970 г. за признаване на разводите и законната раздяла;

г) Европейската конвенция от 20 май 1980 г. за признаване и изпълнение на решения, отнасящи се до задържане на деца и за възстановяване на задържането на деца;

и

д) Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца.

Член 61

Отношение с Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. относно компетентността, приложимия закон, признаването, изпълнението и сътрудничеството по отношение на родителската отговорност и мерките за закрила на децата

Що се отнася до за отношението с Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. относно компетентността, приложимия закон, признаването, изпълнението и сътрудничеството по отношение на родителската отговорност и мерките за закрила на децата, настоящият регламент се прилага:

- а) когато засегнатото дете има обичайно местопребиваване на територията на държава-членка;
- б) що се отнася до признаването и изпълнението на решение, издадено от съд на държава-членка за територията на друга държава-членка, дори ако засегнатото дете има обичайно местопребиваване на територията на трета страна, която е договаряща страна по тази конвенция.

Член 62

Граници на действието

1. Споразуменията и конвенциите по член 59, параграф 1 и членове 60 и 61 продължават да се прилагат по въпросите, които не са регламентирани от настоящия регламент.

2. Конвенциите, споменати в член 60, особено Хагската конвенция от 1980 г. продължават да действат по отношение на държавите членки, които са страни по тях, в съответствие с член 60.

Член 63

Договори със Светия престол

1. Настоящият регламент се прилага, без да се накърнява Международния договор (Конкордат) между Светия престол и Португалия, подписан във Ватикана на 7 май 1940 г.

2. Всяко решение за недействителност на брак, постановено по силата на договора, посочен в параграф 1, се признава от държавите-членки при условията, предвидени в глава III, раздел 1.

3. Разпоредбите на параграфи 1 и 2 се прилагат и по отношение на следните международни договори (Конкордати) със Светия престол:

- а) Concordato lateranense (Латерански договор), подписан на 11 февруари 1929 г. между Италия и Светия престол, изменен със споразумение и допълнителен протокол, подписани в Рим на 18 февруари 1984 г.;
- б) Споразумение между Светия престол и Испания по правните въпроси от 3 януари 1979 г.

4. Признаването на решенията, предвидени в параграф 2, в Италия и Испания, може да се подчинява на същите процедури и проверки, каквито се прилагат към решенията на църковните съдилища, постановени в съответствие с международните договори, сключени със Светия престол, посочени в параграф 3.

5. Държавите-членки изпращат на Комисията:

- а) копие от договорите по параграфи 1 и 3;
- б) документите за денонсиране или изменения на тези договори.

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 64

1. Разпоредбите на настоящия регламент се прилагат само към производства, които са образувани, документи, които са официално изготвени или вписани като автентични правни инструменти, и към спогодби, сключени между страните след датата на неговото влизане в сила в съответствие с член 72.

2. Решенията, постановени след датата на влизане в сила на настоящия регламент по дела, заведени преди тази дата, но след датата на влизане в сила на Регламент (ЕО) № 1347/2000 се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на глава III от настоящия регламент, ако компетентността е установена въз основа на правила, съответстващи на предвидените или в глава II или в Регламент (ЕО) № 1347/2000, или предвидени в конвенция, сключена между държавата-членка, където е постановено решението и замолената държава-членка, и която конвенция е била в сила към датата на образуването на делото.

3. Решенията, издадени преди датата на влизане в сила на настоящия регламент по производства, образувани след влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1347/2000 се признават и изпълняват в съответствие с глава III от настоящия регламент, при условие че се отнасят до развод, законна раздяла или унищожаване на брака или родителска отговорност за децата на двамата съпрузи по повод на тези брачни производства.

4. Решенията, издадени преди датата на влизане в сила на настоящия регламент, но след датата на влизане в сила на Регламент (ЕО) № 1347/2000 по производствата, образувани преди датата на влизане в сила на Регламент (ЕО) № 1347/2000 се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на глава III от настоящия регламент при условие че се отнасят до развод, законна раздяла или унищожаване на брака или родителската отговорност за децата на двамата съпрузи по повод на тези брачни производства и че компетентността се основава на правилата, които съответстват тези, предвидени или в глава II на настоящия регламент или Регламент (ЕО) № 1347/2000 или от конвенция, сключена между държавата-членка, издала решението и държавата-членка, до която е адресирано, и която конвенция е била в сила към датата на образуване на делото.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 65

Преразглеждане

Не по-късно от 1 януари 2012 г. и на всеки пет години след тази дата, Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет доклад за прилагането на настоящия регламент, въз основа на информацията, предоставена от държавите членки. Докладът се придружава, ако това е необходимо, от предложения за изменения.

Член 66

Държави-членки с две или повече правни системи

По отношение на държава-членка, която има две или повече териториални единици, в които се прилагат различни правни системи или правила по отношение на материята, уредена от настоящия регламент:

- всяко позоваване на обичайно местопребиване на територията на тази държава-членка се отнася до обичайно местопребиване в конкретна териториална единица;
- всяко позоваване на гражданство или, ако се отнася до Обединеното кралство, на „domicile“, се отнася до териториалната единица, определена от законодателството на тази държава;
- всяко позоваване на орган на държава-членка, който е получил молба за развод, законна раздяла на съпрузи или унищожаване на брак, се отнася до органа в териториалната единица, където е получена молбата;
- всяко позоваване на нормите на замолената държава-членка се отнася до нормите, действащи в териториалната единица, в която се търси подсъдност, признаване или изпълнение.

Член 67

Информация за централните органи и за приетите езици

Държавите-членки уведомяват Комисията в рамките на три месеца след влизането в сила на настоящия регламент за:

- имената, адресите и способите на комуникация с централните органи определени, съгласно член 53;
- приетите езици за комуникация с централните органи, определени, съгласно член 57, параграф 2;

и

- приетите езици за удостоверението, касаещо правата на лични отношения с детето по силата на член 45, параграф 2.

Държавите членки предоставят на Комисията информацията за всички изменения по настоящия член.

Комисията трябва да направи тази информация публично достояние.

Член 68

Информация относно съдилищата и процедурите по обжалване

Държавите-членки уведомяват Комисията за списъка на съдилищата и процедурите по обжалване съгласно членове 21, 29, 33 и 34 и измененията в тях.

Комисията трябва да осъвременява тази информация и да я прави публично достояние, чрез публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз* и посредством всякакви други подходящи средства.

Член 69

Изменения на приложенията

Всякакви изменения на общоприетите форми в приложения I—IV трябва да бъдат приети в съответствие със съвещателната процедура, предвидена в член 70, параграф 2.

Член 70

Комитет

- Комисията се подпомага от комитет (комитет).
- Когато е извършено позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 3 и 7 от Решение/1999/468/ЕО.
- Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 71

Отмяна на Регламент (ЕО) № 1347/2000

1. Регламент (ЕО) № 1347/2000 се отменя от датата на влизането в сила на настоящия регламент.

2. Всяко позоваване на Регламент (ЕО) № 1347/2000 се счита за позоваване на настоящия регламент, съгласно сравнителната таблица в приложение V.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки, в съответствие с Договора за създаване на Европейските общности.

Съставено в Брюксел на 27 ноември 2003 година.

Член 72

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на 1 август 2004 г.

Регламентът се прилага от 1 март 2005 г., с изключение на членове 67, 68, 69 и 70, които се прилагат от 1 август 2004 г.

За Съвета
Председател
R. CASTELLI

ПРИЛОЖЕНИЕ I

УДОСТОВЕРЕНИЕ ПО ЧЛЕН 39 ЗА РЕШЕНИЯ ПО БРАЧНИ ДЕЛА ⁽¹⁾

1. Държава-членка, издала удостоверението
2. Съд или орган, издал удостоверението
  - 2.1. Име
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Брак
  - 3.1. Съпруга
    - 3.1.1. Пълно име
    - 3.1.2. Адрес
    - 3.1.3. Държава и място на раждане
    - 3.1.4. Дата на раждане
  - 3.2. Съпруг
    - 3.2.1. Пълно име
    - 3.2.2. Адрес
    - 3.2.3. Държава и място на раждане
    - 3.2.4. Дата на раждане
  - 3.3. Държава, място (когато е известно) и дата на брака
    - 3.3.1. Държава, в която е сключен бракът
    - 3.3.2. Място на сключване на брака (ако е известно)
    - 3.3.3. Дата на сключване на брака
4. Съд, постановил решението
  - 4.1. Наименование на съда
  - 4.2. Адрес на съда
5. Решение
  - 5.1. Дата на постановяване
  - 5.2. Номер
  - 5.3. Вид на решението
    - 5.3.1. Развод
    - 5.3.2. Унищожаване на брак
    - 5.3.3. Законна раздяла на съпрузи

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, за отмяна на Регламент (ЕО) № 1347/2000.

- 5.4. Постановено ли е решението при неявяване на една от страните?
- 5.4.1 Не
- 5.4.2 Да ⁽¹⁾
6. Имена на страните, на които е предоставена правна помощ
7. Подлежи ли решението на обжалване пред по-горен съд, съгласно законодателството на държавата-членка, където е постановено?
- 7.1. не
- 7.2. да
8. Дата на влизане на решението в сила в държавата-членка, където е постановено
- 8.1. Развод
- 8.2. Законна раздяла на съпрузи

Съставено в ....., дата: .....

Подпис и/или печат

_____

⁽¹⁾ Документите по член 37, параграф 2 трябва да се приложат.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

УДОСТОВЕРЕНИЕ ПО ЧЛЕН 39 ВЪВ ВРЪЗКА С РЕШЕНИЯ ПО ДЕЛА ЗА РОДИТЕЛСКА ОТГОВОРНОСТ ⁽¹⁾

1. Държавата-членка, в която е издадено решението
2. Съд или орган, издал удостоверението
  - 2.1. Име
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Лице(а) с права на лични отношения с детето
  - 3.1. Пълно име
  - 3.2. Адрес
  - 3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
4. Други носители на родителска отговорност, различни от тези упоменати в 3 ⁽²⁾
  - 4.1.
    - 4.1.1. Пълно име
    - 4.1.2. Адрес
    - 4.1.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.2.
    - 4.2.1. Пълно име
    - 4.2.2. Адрес
    - 4.2.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.3.
    - 4.3.1. Пълно име
    - 4.3.2. Адрес
    - 4.3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
5. Съд, постановил решението
  - 5.1. Наименование на съда
  - 5.2. Адрес на съда
6. Решение
  - 6.1. Дата на постановяване
  - 6.2. Номер
  - 6.3. Постановено ли е решението в при неявяване на една от страните
    - 6.3.1. Не
    - 6.3.2. Да ⁽³⁾

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

⁽²⁾ В случаи на съвместно упражняване на родителски права, лицето по точка 3, може също да се посочи и в точка 4.

⁽³⁾ Трябва да се приложат и документите по член 37, параграф 2.

7. Децата, които са включени в решението ⁽¹⁾
  - 7.1. Пълно име и дата на раждане
  - 7.2. Пълно име и дата на раждане
  - 7.3. Пълно име и дата на раждане
  - 7.4. Пълно име и дата на раждане
8. Име на страните, на които е предоставена правна помощ
9. Проверка за изпълнимост и връчване
  - 9.1. Подлежи ли на изпълнение решението, съгласно закона на държавата-членка, която го е постановила?
    - 9.1.1. Да
    - 9.1.2. Не
  - 9.2. Връчено ли е решението на страна, срещу която се иска изпълнение?
    - 9.2.1. Да
      - 9.2.1.1. Пълно име на страната
      - 9.2.1.2. Адрес
      - 9.2.1.3. Дата на връчване
    - 9.2.2. Не
10. Специфична информация за решенията за правата на лични отношения с детето, когато е поискано изпълнение, съгласно член 28. Тази възможност е предвидена в член 40, параграф 2.
  - 10.1. Практически мерки за изпълнение на правата на лични отношения с детето (в обхвата, определен с решението)
    - 10.1.1. Дата и час
      - 10.1.1.1. Начало
      - 10.1.1.2. Край
    - 10.1.2. Място
    - 10.1.3. Специфични задължения на носителите на родителска отговорност.
    - 10.1.4. Специфични задължения на лицето с право на лични отношения с детето
    - 10.1.5. Ограничения, свързани с изпълнението на правото на лични отношения с детето
11. Специфична информация за решенията засягащи връщането на детето в случаите, когато е поискана процедура за „екзекватура“, съгласно член 28. Тази възможност е предвидена в член 40, параграф 2.
  - 11.1. Решението, съдържа връщането на детето.
  - 11.2. Лицето, на което се връща детето (в обсега, определен от решението)
    - 11.2.1. Пълно име
    - 11.2.2. Адрес

Съставено в ....., дата: .....

Подпис и/или печат

⁽¹⁾ Ако са посочени повече от четири деца, да се използва втори формуляр.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

**УДОСТОВЕРЕНИЕ ПО ЧЛЕН 41, ПАРАГРАФ 1 — РЕШЕНИЯ ПО ДЕЛА ЗА ПРАВО НА ЛИЧНИ
ОТНОШЕНИЯ С ДЕТЕТО ⁽¹⁾**

1. Държава-членка, където е издадено решението
2. Съд или орган, издал удостоверението
  - 2.1. Име
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Лице(а) с право на лични отношения с детето
  - 3.1. Пълно име
  - 3.2. Адрес
  - 3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
4. Други носители на родителска отговорност, различни от тези упоменати в точка 3 ⁽²⁾ ⁽³⁾
  - 4.1. Майка
    - 4.1.1. Пълно име
    - 4.1.2. Адрес
    - 4.1.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.2. Баща
    - 4.2.1. Пълно име
    - 4.2.2. Адрес
    - 4.2.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.3. Друг
    - 4.3.1. Пълно име
    - 4.3.2. Адрес
    - 4.3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
5. Съд, постановил решението
  - 5.1. Наименование на съда
  - 5.2. Място на заседаване на съда
6. Решение
  - 6.1. Дата на постановяване
  - 6.2. Номер

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

⁽²⁾ В случаи на съвместно упражняване на родителски права, лицето, което е упоменато в точка 3, може също да се упомене и в точка 4.

⁽³⁾ Моля отбележете с X клетката, отнасяща се до лицето, срещу което следва да се повдигне съдебно обвинение.

7. Деца, които са предмет на решението ⁽¹⁾
  - 7.1. Пълно име и дата на раждане
  - 7.2. Пълно име и дата на раждане
  - 7.3. Пълно име и дата на раждане
  - 7.4. Пълно име и дата на раждане
8. Подлежи ли на изпълнение решението в държавата-членка, която го е постановила?
  - 8.1. Да
  - 8.2. Не
9. Когато решението е постановено при неявяване на една от страните, на отсъствалата страна се връчва документа, за образуване на производството или друг документ, който има същото значение, достатъчно рано и по такъв начин, че да даде възможност на лицето за защита, или на лицето се връчва документ, който не съответства на тези условия, но въпреки това недвусмислено доказва, че лицето приема решението.
10. На всички засегнати страни се предоставя възможността да бъдат изслушани
11. Предоставя се възможността на децата да бъдат изслушани, освен ако изслушването се счете за неподходящо по отношение на тяхната възраст или степен на зрялост.
12. Практически мерки за изпълнение на правата на лични отношения с детето (в обхвата, определен с решението)
  - 12.1. Дата и час
    - 12.1.1. Начало
    - 12.1.2. Край
  - 12.2. Място
  - 12.3. Специфични задължения на носителите на родителски права
  - 12.4. Специфични права на лицето с право на лични отношения с детето
  - 12.5. Всякакви ограничения, приложени към изпълнението на право на лични отношения с детето
13. Имена на страните, на които е предоставена правна помощ

Съставено в ....., дата: .....

Подпис и/или печат

_____

⁽¹⁾ Ако са посочени повече от четири деца, да се използва втори формуляр.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

УДОСТОВЕРЕНИЕ ПО ЧЛЕН 42, ПАРАГРАФ 1 ЗА ВРЪЩАНЕ НА ДЕТЕ ⁽¹⁾

1. Държавата-членка, където е издадено решението
2. Съд или орган, издал удостоверението
  - 2.1. Име
  - 2.2. Адрес
  - 2.3. Тел./факс/електронна поща
3. Лице, на което да бъде върнато детето (в обсега, определен от решението)
  - 3.1. Пълно име
  - 3.2. Адрес
  - 3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
4. Носители на родителска отговорност ⁽²⁾
  - 4.1. Майка
    - 4.1.1. Пълно име
    - 4.1.2. Адрес
    - 4.1.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.2. Баща
    - 4.2.1. Пълно име
    - 4.2.2. Адрес
    - 4.2.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
  - 4.3. Друг
    - 4.3.1. Пълно име
    - 4.3.2. Адрес
    - 4.3.3. Дата и място на раждане (ако е известно)
5. Ответник (ако има такъв)
  - 5.1.1. Пълно име
  - 5.1.2. Адрес (ако е посочен)
6. Съд, постановил решението
  - 6.1. Наименование на съда
  - 6.2. Място на заседаване на съда

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

⁽²⁾ Тази точка е по избор.

7. Решение
  - 7.1. Дата на постановяване
  - 7.2. Номер
8. Деца, които са предмет на решението ⁽¹⁾
  - 8.1. Пълно име и дата на раждане
  - 8.2. Пълно име и дата на раждане
  - 8.3. Пълно име и дата на раждане
  - 8.4. Пълно име и дата на раждане
9. Решението налага връщане на детето
10. Подлежи ли на изпълнение решението в държавата-членка, която го е постановила?
  - 10.1. Да
  - 10.2. Не
11. Предоставена е възможност на децата да бъдат изслушани, освен ако изслушването е било сметено за неподходящо по отношение на тяхната възраст или степен на зрялост.
12. На страните се предоставя възможността да бъдат изслушани
13. Решението съдържа връщането на децата и съда взема под внимание при издаването на решението си причините и доказателства, на които се основава решението, издадено съгласно член 13 от Хагската конвенцията от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца
14. Където е приложимо, подробностите за мерките, приети от съдилищата или органите, осигуряващи защита на детето, след неговото връщане в държавата-членка, в която има обичайно местопребиваване
15. Имената на страните, на които е предоставена правна помощ

Съставено в ....., дата: .....

Подпис и/или печат

_____

⁽¹⁾ Ако са посочени повече от четири деца, да се използва втори формуляр.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕ С РЕГЛАМЕНТ № 1347/2000

Отменен член	Съответстващ член от новия текст	Отменен член	Съответстващ член от новия текст
1	1, 2	25	32
2	3	26	33
3	12	27	34
4		28	35
5	4	29	36
6	5	30	50
7	6	31	51
8	7	32	37
9	17	33	39
10	18	34	38
11	16, 19	35	52
12	20	36	59
13	2, 49, 46	37	60, 61
14	21	38	62
15	22, 23	39	
16		40	63
17	24	41	66
18	25	42	64
19	26	43	65
20	27	44	68, 69
21	28	45	70
22	21, 29	46	72
23	30	Приложение I	68
24	31	Приложение II	68
		Приложение III	68
		Приложение IV	Приложение I
		Приложение V	Приложение II

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Декларации на Швеция и Финландия по член 59, параграф 2, буква а) на Регламента на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

Декларация на Швеция:

Съгласно член 59, параграф 2, буква а) на Регламента на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, с настоящето Швеция декларира, че Конвенцията от 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция обхващаща международните частноправни разпоредби относно брака, осиновяването и настойничеството, заедно с Окончателния протокол към нея, се прилага изцяло в отношенията между Швеция и Финландия, вместо правилата, определени от регламента.

Декларация на Финландия:

Съгласно член 59, параграф 2, буква а) от Регламента на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни дела и дела за родителска отговорност, за отмяна на Регламент (ЕО) № 1347/2000, Финландия декларира, че Конвенцията от 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, обхващаща международните частноправни разпоредби относно брака, осиновяването и настойничеството, заедно с Окончателния протокол към нея, се прилага изцяло в отношенията между Финландия и Швеция, вместо правилата, определени от регламента.
